

ЗАГОЛОВКИ МАЛОЇ ПРОЗИ І. ФРАНКА ЯК АКТУАЛІЗАТОРИ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ

У статті досліджено семантичні особливості заголовків творів малої прози І. Франка, здійснено їхній структурний аналіз; з'ясовано функційний потенціал та простежено зв'язок заголовків з основним текстом; висвітлено питання статусу заголовка в художньому тексті.

Ключові слова: заголовок, тексти творів малої прози, структура заголовка, автор, читач, І. Франко, українська література, лінгвістичний аналіз тексту.

Постановка проблеми. Творчу спадщину великого Каменяра намагаються дослідити науковці з різних царин – психологи, педагоги, економісти, юристи, географи, мистецтвознавці, історики. Повсякчас вона є центром зацікавлень і філологів. І це природно, оскільки така потужна джерельна база, яку залишив Іван Франко, така неповторність таланту, яку засвідчують його різножанрові художні твори, така високість ідей, які він сповідував, така далекоглядність філософії життя, яка і до сьогодні залишається актуальною, – не може не хвилювати шанувальників словесності. Їхнє бажання висвітлити ті чи ті проблеми зумовлені прагненням усебічно дослідити мовотворчість славетного Каменяра. Однією з таких лінгвістичних проблем є вивчення природи, особливостей заголовків його художніх творів.

Заголовок у тексті виступає однією з найсуттєвіших ознак, він є авторським концептом і конденсатом усього змісту. Заголовок координується із семантикою тексту, він є домінантою, яка утворює в художньому творі смислову та емоційну єдність.

Заголовок тексту має подвійну природу. З одного боку, це мовна структура, яка передує тексту, стоїть над ним і перед ним, і тому сприймається як мовний елемент, що знаходиться поза текстом і має певну самостійність. З іншого боку, це – повноправний компонент тексту, який входить до нього і пов'язаний з іншим компонентом цілісного твору. Заголовок з текстом утворюють єдину систему.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Про заголовок художнього тексту писали В. Кухаренко, В. Блисковський, Т. Желтогоновата та ін. Заголовки творів окремих авторів були в полі зору О. Босєвої (драматичні твори О. Олеся,

байки Г. Сковороди), Ю. Карпенка (збірка «Сад нетанучих скульптур» Ліни Костенко), В. Мерзвинського (заголовки поем Т. Шевченка раннього періоду: особливості семантичного коду, специфіка параметрів форми), О. Яновської (твори М. Вінграновського) тощо.

Л. Ставицька, вивчаючи естетику слова в художній літературі 20 – 30 рр. ХХ століття, торкнулася проблеми заголовка в контексті драматичного твору. Дослідниця спрямувала увагу на естетично навантажені заголовки метафоричного й умовно-символічного плану й дійшла висновку, що конкретне слово-образ, ужите в заголовку, слугує знаком актуального суспільного явища. Л. Шевченко аналізує особливості однослівних заголовків творів Г. Тютюнника, ілюструє невичерпність семантичної глибини слова в художньому тексті. С. Форманова розглядає заголовки як ключові слова в мовній картині світу М. Коцюбинського. А. Мойсієнко вивчає заголовок і його субститут – заголовний рядок – в аспекті апперцепційної системи поетичних творів Т. Шевченка. Учений тлумачить заголовок як своєрідний семантичний та естетичний досвід, на основі якого відбувається декодування поетичного твору. А. Загнітко, висвітлюючи питання внутрішньотекстової актуалізації, визначає заголовок як основний актуалізатор текстового концепту тощо.

І кожен із дослідників намагався підійти з різних боків до розв'язання проблем, інтегрованих з назвою тексту, його статусом, кількістю функцій, класифікацією заголовків тощо. Але, мабуть, складність полягає в тому, що різнобічність вирішення цих проблем пов'язана з різнохарактерністю підходів до класифікування заголовків (семантичний, структурний, стилістичний). Заголовки завжди є елементом зв'язності та цілісності тексту, його інформативності. Оскільки заголовок і текст перебувають на різних полюсах, то для дослідження цього співвідношення найперше потрібно визначити їхню полівалентність у функціональному тезаурусі текстового світу. Потенційно кожен заголовок повинен містити в собі певний зародок того тексту, що він репрезентує. Заголовок і текст симетрично накладаються один на одного, а їхньою точкою перетину є спільна здатність давати назву тій інформації, яка наповнює їхні структури.

Заголовок художнього тексту виконує дві функції: внутрішню – «з позиції автора» (називна, функція ізоляції і завершення, текстотвірна) і зовнішню – «з позиції читача» (репрезентативна чи сполучна функція організації читацького сприйняття). Новітні розвідки, здійснені дослідниками, не вичерпують проблеми. Теорія заголовка художніх текстів залишається не до кінця розробленою. Тому актуальність теми очевидна.

Заголовки поетичних творів І. Франка досліджувала М. Челецька. Вона стверджує, що «кожна збірка І. Франка репрезентує певний домінуючий тип заголовка, на основі якого і визначають критерії та принципи організації заголовкової свідомості поета: жанрово-композиційний («Балади і розкази»), архітектонічно-композиційний («З вершин і низин»), асоціативно-символічний («Зів'яле листя»), ретроспективний («Із днів журби»), контекстуальний («Мій Ізмарад»), жанрово-контекстуальний («Давне й нове», «Із літ моєї молодості»)

та *ремінісцентний* («Semper tūo»)). Роль заголовка у структурно-функціональній організації притч Івана Франка з'ясовувала Т. Мейзерська.

Мета статті – визначити структуру і функції заголовків у малій прозі І. Франка, виявити ступінь взаємозв'язку заголовка з текстом.

Матеріалом для аналізу послуговували заголовки до 52 творів І. Франка, що увійшли до циклу малої прози. Деякі з них мають свої підзаголовки, напр.: «Моя стріча з Олексою (Оповідання Мирона сторожа)», «Ліси і пасовиська (Оповідання бувшого пленіпотента)», «Яць Зеленуха (Образок з бориславського життя)», «До світла (Оповідання арештанта)», «У кузні (Із моїх споминів)», «Сойчине крило (Із записок відлюдька)», «Домашній промисел (Оповідання ложкаря)», «Гірчичне зерно (Із моїх споминів)» тощо.

Виклад основного матеріалу. До малої прози І. Франка увійшло 18 збірок оповідань та новел, зокрема: 1) «Борислав. Картини з життя підгірського народу» (1877); 2) «Галицькі образки» (1885); 3) «В поті чола. Образки з життя робучого люду» (1890); 4) «Obrazki galicijskie» (1897); 5) «Коли ще звірі говорили. Казки для дітей» (1899); 6) «Полуйка й інші бориславські оповідання» (1899); 7) «Сім казок» (1900); 8) «Староруські оповідання» у 3-х книжечках товариства «Просвіта» (1900); 9) «Добрий заробок і інші оповідання» (1902); 10) «Панталаха й інші оповідання» (1902); 11) «З бурливих літ» (1903); 12) «Малий Мирон і інші оповідання» (1903); 13) «Маніпулянтка й інші оповідання» (1904); 14) «На лоні природи і інші оповідання» (1905); 15) «Місія. Чума. Казки і сатири» (1906); 16) «Батьківщина й інші оповідання» (1911); 17) «Панщизняний хліб і інші оповідання» (1913); 18) «Рутенці. Типи галицьких русинів із 60-тих та 70-тих рр. мин. в.» (1913). У кожній із них є низка оповідань та новел різноманітної тематики, детективних та казкових сюжетів. У них порушуються проблеми добра та зла, любові й ненависті, життя та смерті, ідей та розчарувань. Письменник використовував різні форми оповіді. За підрахунками І. Денисюка, 25 % творів усього масиву «малої прози» написано у формі «Я-оповідання», а 75 % – «у формі третьої особи» з точки зору так званого авторського всезнання [1, 74].

Структурно заголовки поділяємо на:

1) заголовки-словоформи, напр.: «Ріпник», «Вівчар», «Цигани», «Місія», «Будяки», «Маніпулянтка», «Муляр», «Довбанюк», «Олівець», «Опозиція», «Полуйка», «На роботі», «Різуни», «Чума», «Щука», «У кузні», «На дні», «До світла», «Без праці» та ін.;

2) заголовки-словоз'єднання, напр.: «Ліси і пасовиська», «Гриць і панич», «Мурко і Бурко», «Лисичка і Журавель», «Лисичка і Рак», «Лис і Дрозд», «Заєць і Їжак», «Королик і Медвідь», «Заєць і Медвідь», «Ворона і Гадюка», «Хмельницький і ворожити» тощо;

3) заголовки-словосполучення: «Грицева шкільна наука», «Лесишина челядь», «Доктор Бессервіссер», «Домашній промисел», «Звірячий бюджет», «Історія кожуха», «Свинська конституція», «Сойчине крило», «Мій злочин», «Два приятелі», «Хлопська комісія», «Історія моєї січкарні», «Гірчичне зерно», «Навернений грішник», «В тюремнім шпиталі», «Пирогі з черниціями» та ін.;

4) заголовки-речення (здебільшого неповні, еліптичні): «Із записок недужого», «Між добрими людьми», «Терен у нозі», «Три міхи хитрошів», «Поки рушить поїзд», «Як русин товкся по тім світі», «Як Юрій Шиманюк брав Черемош», «Як то згода дім будувала», «Як старого дуба не нагнеш, так старого чоловіка не навчиш», «Нестор був тяжко ранений» тощо.

Тобто за структурою маємо різні варіанти назв творів, що залежить від сюжету, задуму автора та бажання якомога більше зацікавити читача, захопити його прочитати текст оповідання чи новели.

У сприйнятті тексту далеко не останнє місце посідає семантичний компонент заголовка, бо саме семантика визначає розуміння й сприйняття його. Із семантичного аспекту можемо виокремити назви, що:

1) пов'язані з професією чи виконуваною роботою основного персонажа твору: «Ріпник», «Вівчар», «Муляр», «Маніпулянтка»;

2) вказують на місце дії: «У кузні», «В тюремнім шпиталі», «Під оборогом», «У столярні»;

3) характеризують головного персонажа: «Отець-гуморист», «Острий-преострий староста», «Хома з серцем і Хома без серця», «Герой поневоли», «Геній»;

4) містять антропоніми: «Доктор Бессервіссер», «Довбанюк», «Лесишина челядь», «Гриць і панич», «Борис Граб», «Малий Мирон», «Хмельницький і ворожбит», «Як Юра Шикманюк брів Черемош», «Петрії і Довбушуки», «Яць Зелепуга», «Син Остапа», «Івась Новітній»;

5) містять топоніми: «Ярмарок у Смержу»;

6) вказують на національність: «Цигани», «Гершко Гольдмахер»;

7) окреслюють місце в суспільстві: «Гуцульський король», «Звичайний чоловік»;

8) позначають та характеризують абстрактні поняття: «Батьківщина», «Тріумф», «Свинська конституція», «Звірячий бюджет»;

9) мають елементи сповіді, розповіді про якусь подію: «Мій злочин», «Історія моєї січкарні», «Із записок недужого»;

10) співвідносяться з рослинним світом: «Будяки», «Гірчичне зерно», «Ліси і пасовиська», «Ріпка», «Терен у нозі»;

11) співвідносяться з тваринним світом: «Лисичка і Журавель», «Лисичка і Рак», «Лис і Дрозд», «Заєць і Їжак», «Королик і Медвідь», «Заєць і Медвідь», «Ворона і Гадюка», «Щука», «Сойчине крило», «Свиня», «Блощиця»;

12) позначають стан героя: «Без праці», «На дні», «Опозиція»;

13) називають предмет розповіді: «Історія кожуха».

Отже, проаналізувавши заголовки творів малої прози Івана Франка, зауважимо, що це особливе лінгвістичне поняття, позначене структурною різноманітністю й поліфункціональністю.

Різні функції заголовка пояснюються тим, що він виступає актуалізатором практично всіх текстових категорій. Виходимо з постулату, що заголовок допомагає реципієнту (читачеві) орієнтуватися серед численних творів словес-

ного мистецтва. Це функція **виокремлення**. Проте знаковий характер заголовка якнайкраще виявляється в його зв'язку з художнім цілим. Перший знак тексту стає виразником глибинної семантики всього твору. Поетику заголовка розглядають у комплексі з питаннями вертикального контексту, де формальний план структури стає значеннєвим, а всі елементи тексту отримують адекватну інтерпретацію тільки за умови сприймання цілого.

Інформативна функція, або функція інформування, є невід'ємною функцією будь-якого заголовка. У змістовній структурі твору йому належить суттєва роль. Він передає в концентрованій формі основну тему чи ідею твору.

Прогностичну функцію тлумачимо як здатність заголовка будувати у свідомості читача своєрідну проекцію тексту, уможлививши цим передбачення змісту твору. Успішна реалізація цієї функції залежить від контекстного середовища заголовка, що складається зі взаємодії мікроконтексту (лінгвістичного контексту в межах заголовка), макроконтраксту (контексту всього твору) й екстралінгвістичного контексту (позатекстової життєвої ситуації). Ця функція заголовка зумовлює його зв'язок з текстом. Однак цей зв'язок може бути:

а) *прямий* (коли заголовок правильно орієнтує читача на зміст твору);
б) *опосередкований* (коли заголовок опосередковано орієнтує читача на зміст твору);

в) *завуальований* (коли зміст заголовка стає зрозумілим лише після прочитання твору);

г) який *вводить* читача в *оману* відносно змісту тексту, тобто таким, що дезорієнтує. Такі заголовки зв'язані не так з текстом, як з підтекстом, а ще частіше – з позатекстовою інформацією.

Ілюстрацією *прямої* відповідності можуть бути заголовки, у яких зафіксовані антропоніми, що позначають головних героїв («Борис Граб», «Малий Мирон», «Рябина», «Панталаха»). Це також назви казкових героїв, позначених зоонімами – «Лисичка і Журавель», «Лисичка і Рак», «Лис і Дрозд», «Заєць і Їжак», «Королик і Ведмідь», «Заєць і Ведмідь», «Ворона і Гадюка». Сюди також слід зарахувати тексти творів «Історія моєї січкарні!», «Муляр». «Вівчар». У першому творі описано мрії героя твору мати механічну січкарню, яка б дозволяла швидко й без великих зусиль готувати худобі сіно. Він їде в зазначене місто, знаходить там пані-жидівку і торгує в неї за незначну суму у розібраному вигляді січкарню (Фр., т. 15, с. 249 – 255).

У новелі «Муляр» (Фр., т. 15, с. 59 – 64) йдеться про робітника цієї професії, який прийшов на заробітки через жахливе матеріальне становище своєї сім'ї. Між ним і підмайстром виникає конфлікт, і той без всілякої провини муляра чіпляється до нього та виганяє. Залишившись без роботи, заробітчанин день у день протягом тижня щодня приходив на будівництво, сподіваючись на милість підмайстра, але йому відмовляють у роботі та ще й у грубій формі ображають. Усе це спостерігає автор оповіді. Одного разу в суботу під час дощу він зайшов у шинок і побачив там обох учасників сварки і за кілька хвилин зрозумів, що вигнаний муляр намагався задобрити підмайстра кількома кухля-

ми пива, які той із задоволенням смакував, однак у проханні на роботу відмовив. Тобто зміст тексту в сконденсованій формі відбитий у заголовку.

До опосередкованих заголовків відносимо такі, як «Без праці», «На дні», «Опозиція», «Під оборогом», «Пирого з черниціями», «Цигани», оскільки вони лише дотичні до основної сюжетної канви твору.

У творі «Без праці» найманий робітник Іван працював незгірше за інших, але його прозвали Лінюхом через песимізм та глухе ремствування на долю. Згодом казковий дід подарував йому чарівний перстень, що виконував усі бажання господаря. Але перстень не приніс очікуваного щастя, тому Іван зрікся його і забажав повернутися до робочого життя. Провідною тут є тема, винесена автором у заголовок, – проблема людської праці, ставлення людини до неї. Однак знайомство із заголовком перед прочитанням твору і після – різне (Фр., т. 18, с. 477). Увесь сюжет лише опосередковано пов'язаний із заголовком. Аналогічно і в творі «Під оборогом»: малий Мирон у неділю, натомившись після походу до лісу, заліз у стодолу під оборіг та спостерігає народження грози й громовиці, фантазує, вступаючи в поєдинок зі злими велетнями, а відтак засинає. Родичі шукають його всюди, переживають за нього і, нарешті, знаходять під оборогом (Фр., т. 18, с. 477). Тобто назвою твору стало місце перебування дитини, а не основна сюжетна канва.

У новелі «Пирого з черниціями» йдеться про шестилітнього хлопчика Лейбуна, який дуже любив цю страву. Це були його смаколики, які готували в їхньому домі лише з певного приводу. На день народження малого Гольдбавма також ця страва з'явилася на столі, але батько підмовив сина продати йому пироги з черниціями. Однак жаль за смачною стравою вихлюпується плачем, за що мати, дізнавшись про вчинок сина, дає йому ляпаса. Твір закінчується фразою батька: « – А видиши! Тепер чей будеш знати, що значить тешефтсман!.. », яка психологічно готує малого до подальшого життя. До цієї групи належать також символічні заголовки (Фр., т. 15, с. 65 – 71).

Завуальованими є заголовки творів «Гірчичне зерно», «Доктор Бессервіссер», «Сойчине крило», «Різуни». Серед них є метафоричні й символічні. Такі назви в більш-менш лаконічній формі виражають ідею твору, як її представляє автор. У більшості випадків читач може повністю усвідомити значення таких назв тільки після знайомства із самим твором.

Метафора-назва «Гірчичне зерно» асоціюється у Франка зі старим Лімбахом. «В 1873 чи 1874 р. в той наш кружок упало гірчичне зерно, що повинно було рости далі і мати вплив на напрям нашого дальшого думання...» (Фр., т. 21, с. 316 – 332). Назва пов'язана з біблійною притчею, у якій йдеться про те, що гірчичне зерно чоловік посіяв у своєму саду. А, як відомо, це зерно найдрібніше за всі земні насінини. Однак посіяне мізерне гірчичне зерно виростає і стає більшим над усе зілля – деревом і пускає такі великі гілки, що в тіні його може кублитися птаство. Притча про гірчичне зерно алегорично віддзеркалює взаємозв'язок між тим, що люди знають, і безмежним простором незвіданого.

Скажімо, назву твору «Доктор Бессервіссер» (Фр., т. 20, с. 57 – 61) читач сприймає на початку як нейтральне прізвище іншомовного походження. Але під час прочитання твору звертає увагу на авторську характеристику персонажа:

«Pardon! Я їй забув сказати, що наш любий доктор Бессервіссер належить власне до сеї другої категорії, до тих людей, котрі знають усе ліпше, ніж хтось інший, бо всюди знайдуть якусь помилку, а з природи наділені такою щасливою організацією, що твердо вірять: коли я поправлю отсю помилку, значить, я ближче правди, значить, я більший учений від онтого-о!». І після прочитання твору доходить висновку, що ця характеристика відбита у заголовку, який у перекладі можна потрактувати як «Доктор, який знає все краще від усіх». Якщо перед прочитанням тексту ми не уявляємо собі, про що йтиметься у тексті, то після його прочитання одразу зрозумілим стає пряме значення іншомовного слова.

Образ сойки – символ героїні твору «Сойчине крило» Марії, символ волі, свободи. Сойчине крило – символ душі. Оскільки у листі, який отримав Хома від коханої, викладено сповідь зраненої душі, то крило птаха, якого з ревності убила дівчина, стає символом спогадів про чисте і справжнє кохання, яке втратила героїня і дуже хоче повернути втрачене (Фр., т. 22, с. 491 – 500).

Твір «Різуни» написаний у формі листа Маньки з Городецького до Каськи з Янівського передмістя (Фр., т. 21, с. 197 – 216), у якому подруга описує прощу на Кальварію та пригоду, в котрій під час паніки, спровокованої вигуком «Різуни йдуть!», її колежанка Юльця потрапила в любовну пригоду з паном Броніславом, і той на сповіді таки признався, що пожартував з Юльцею, але зовсім не в злім намірі, бо він хотів оженитися з нею. Як бачимо, назва твору завуальовано пов'язана із сюжетною канвою. Вона швидше стає приводом, другорядною текстовою лінією, яка доповнює основну сюжетну канву.

Оскільки в процесі творення художнього наративу автор спілкується, вступає в діалог з абстрактним читачем, то структура такого тексту відповідає коду, який робить таку комунікацію можливою. При цьому автор орієнтується на певну модель сприймання, певний горизонт сподівання, який узгоджується із рівнем ідеологічної, психологічної, мовної рецепції адресата. У структурі наративного акту як формі комунікації між автором і читачем важливе значення має жанр текстуальної організації як певний код, унаслідок якого можливим є не тільки взаєморозуміння, але й творення розмаїтих інтерпретаційних можливостей сприймання тексту.

До текстів, що вводять читача в оману відносно змісту тексту, дезорієнтують його, належить оповідання «Вільгельм Тель» (Фр., т. 16, с. 201 – 206), у якому лише за час перегляду вистави під цією назвою героїня твору Оля розчаровується у своєму судженому Володимирові.

Процес декодування значення тексту та його заголовок має стратегічний характер. Заголовок у тексті виступає однією з найсуттєвіших ознак, він є авторським концептом і конденсатом усього змісту. Заголовок координується із

семантикою тексту, він є домінантою, яка утворює в художньому творі смислову та емоційну єдність.

Висновки. Заголовок, маючи амбівалентний характер (виступає і як текст, і як його частина), може так само бути семіотичним утворенням, що спонукає нас до процесу його додумування на інтерпретації всього тексту твору. Назва тексту виступає актуалізатором сприйняття та розуміння написаного твору. Вона виконує знакову функцію, допомагаючи диференціювати один текст від іншого, йому властива й інформативна та прогностична функції. Автор визнає заголовок як зовнішній код тексту, важливий композиційний компонент тексту, що виконує номінативну функцію.

Звичайно, що заголовки розглядуваних творів тісно пов'язані з інформативністю, зв'язністю, цілісністю тексту. Подане в заголовку слово «пронизує» увесь текст, формуючи категорію зв'язності. Водночас із самим словом немичче відбуваються семантичні зміни, які ведуть до утворення індивідуально-художнього значення. Усвідомлення цього значення відбувається ретроспективно, під час повернення до заголовка після завершення тексту. У багатьох творах назва настільки глибоко закодована, що її декодування можливе лише після прочитання твору.

Саме назва вбирає концентровану сутність твору, не належачи в цьому разі йому повністю. Серед заголовків малої прози І. Франка є різні синтаксичні структури – від слова до речення, де перевагу мають словосполучення сурядного й підрядного типу. За семантикою це назви різних груп, найбільшу кількість яких становлять назви з антропонімами та заголовки із зооназвами. Функції заголовків малої прози також багатопрофільні – від знакової, номінативної, до інформативної, прогностичної, естетичної, пізнавальної тощо. Співвідношення з текстом також різне – від прямої інформації до опосередкованої, завуальованої та оманливої.

Література

1. Денисюк І. Новаторство Франка-прозаїка / Іван Денисюк // Українське літературознавство. – 2008. – Вип. 70. – С. 138–152.
2. Кухаренко В. А. Інтерпретація текста : [учеб. пособие для студентов пед. ин-тов] / В. А. Кухаренко. – 2-е изд., перераб. – М. : Просвещение, 1988. – 192 с.
3. Челецька М. Архітектонічно-заголовкова модель поетичної книжки І. Франка «З вершин і низин» / Мар'яна Челецька // Українське літературознавство : [зб. наук. праць]. – 2006. – Вип. 68. – С. 106–118.
4. Челецька М. М. Поетика заголовкового комплексу в ліриці Івана Франка : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова» / М. М. Челецька. – Львів, 2006. – 18 с.

References

1. Denysiuk I. Novatorstvo Franka-prozaika / Ivan Denysiuk // Ukrainske literaturoznavstvo. – 2008. – Vyp. 70. – S. 138–152.

2. Kukhareno V. A. Interpretatsiya teksta : [ucheb. posobie dlya studentov ped. in-tov] / V. A. Kukhareno. – 2-e izd., pererab. – M. : Prosveshchenie, 1988. – 192 s.

3. Cheletska M. Arkhitektonichno-zaholovkova model poetychnoi knyzhky I. Franka «Z vershyn i nyzyn» / Mariana Cheletska // Ukrainske literaturoznavstvo : [zb. nauk. prats]. – 2006. – Vyp. 68. – S. 106–118.

4. Cheletska M.M. Poetyka zaholovkovoho kompleksu v lirytsi Ivana Franka : avtoref. dys. ... kand. filol. nauk : spets. 10.02.01 «Ukrainska mova» / M.M. Cheletska. – Lviv, 2006. – 18 s.

Джерела фактичного матеріалу

Фр. – Франко І. Зібрання творів : у 50-ти т. / Іван Франко. – К. : Наук. думка, 1976–1986.

Фр. – Франко І. Мозаїка із творів, що не увійшли до 50-титомного видання / Іван Франко ; [упоряд. З. Франко, М. Василенко]. – Львів : Каменяр, 2001. – 434 с.

Kochan Iryna. Zaglavia maloy prozy Ivana Franko как актуализаторы художественного текста. В статье исследованы особенности заглавий произведений малой прозы И. Франко в плане семантики, осуществлен их синхронный анализ, выявлен функциональный потенциал заглавий, их связь с основным текстом, освещён вопрос статуса заглавия художественного текста.

Ключевые слова: заглавие, тексты произведений малой прозы, структура заглавия, автор, читатель, И. Франко, украинская литература, лингвистический анализ текста.

Kochan Iryna. Ivan Franko small prose titles as literary text actualizers. There are investigated the features of Ivan Franko small prose titles on semantics, is made their structural analysis, is revealed titles functional potential, their link with the main text, is revealed the question about the status of the literary text title.

Key words: title, texts of «small prose», title structure, author, reader, I. Franko, Ukrainian literature, linguistic text analysis.